

ข้อมูลการประชุม

Interim Commission on Phytosanitary Measure (ICPM) ครั้งที่ 7

วัตถุประสงค์

เพื่อเข้าร่วมประชุมคณะกรรมการมาตรการสุขอนามัยพืช ภายใต้โครงการ FAO ประจำปี คณะกรรมการชุดนี้ปฏิบัติงานภายใต้อนุสัญญาระหว่างประเทศที่กำหนดมาตรการด้านสุขอนามัยพืช (IPPC) ซึ่งประเทศสมาชิก WTO ให้การยอมรับตามพันธกรณี SPS การประชุมเป็นการพิจารณารับร่างมาตรฐานด้านมาตรการสุขอนามัยพืชระหว่างประเทศ (draft International Standards on Phytosanitary Measures : ISPMs) พิจารณาการดำเนินการจัดทำมาตรฐาน (ISPM) ของคณะกรรมการมาตรฐาน (Standards Committee : SC) รับทราบการบริหารงาน และการประสานความร่วมมือระหว่าง IPPC และองค์กรระหว่างประเทศอื่นๆ

เนื้อหา ผลการประชุมมีประเด็นสำคัญที่เกี่ยวข้องกับประเทศไทย ดังนี้

1. รับ draft ISPMs เป็น ISPMs 4 เรื่อง และปรับปรุงเพิ่มเติมนิยามศัพท์สุขอนามัยพืช ดังนี้
  - 1.1 มาตรฐานเรื่อง Requirements for the establishment of areas of low pest prevalence ใช้เป็นแนวทางปฏิบัติให้ประเทศสมาชิกดำเนินการมาตรการสุขอนามัยพืชก่อนส่งออกโดยจัดตั้งพื้นที่ศัตรูพืชต่ำ
  - 1.2 มาตรฐานเรื่อง Guidelines for inspection เป็นแนวทางกำหนดหน่วยงานอารักขาพืชระดับประเทศ (NPPO) ในการสร้างมาตรการตรวจสอบสินค้าตามข้อกำหนดสุขอนามัยพืช
  - 1.3 มาตรฐานเรื่อง Guidelines for the determination and recognition of equivalence of phytosanitary measures กำหนดตามคำร้องขอจากคณะกรรมการ SPS เพื่อให้ประเทศผู้นำเข้าสามารถยอมรับวิธีหรือมาตรการอื่นที่พัฒนาโดยประเทศผู้ส่งออก ทดแทนมาตรการที่ประเทศผู้นำเข้ากำหนดอยู่เดิม
  - 1.4 มาตรฐานเรื่อง Code of conduct for the import and release of exotic biological control agents เป็นแนวทางสำหรับประเทศผู้นำเข้า เพื่อจัดทำมาตรการการจัดการความเสี่ยงในการนำเข้าสารควบคุมศัตรูพืชด้วยชีววิธี เป็นการสร้างความมั่นใจว่าสารควบคุมนั้นจะไม่เป็นพาหะหรือเส้นทางนำเข้าศัตรูพืช
  - 1.5 Amendments to Glossary of phytosanitary terms (ISPM No. 5) ปรับปรุงเพิ่มเติมนิยามศัพท์สุขอนามัยพืช 17 คำ โดยที่ประชุมเห็นชอบ 15 คำ มี 2 คำ คือ security และ compliance procedure ซึ่งให้ Glossary Working Group กลับไปพิจารณาใหม่
2. เห็นชอบแนวทางการจัดทำมาตรฐาน ISPMs ได้แก่
  - 2.1 รูปแบบมาตรฐาน การพิมพ์ และเผยแพร่เอกสาร ISPMs ตามข้อเสนอของ SC
  - 2.2 ลำดับความสำคัญของเรื่องที่จะจัดทำเป็น ISPMs ในปีต่อไป ดังนี้
    - A. Concept standards
      - a. Soil and growing media

- b. Movement ,Post-entry quarantine ,Certification programmes for plants for planting
- c. Inspection manual
- d. Import of organic fertilizers
- B. Supplements to existing ISPMs
  - a. Supplement to ISPM No.5 : Guidelines on the understanding of “not widely distributed”
  - b. Supplement to ISPM No.5 : Appropriate level of protection
- C. Review of existing ISPMs : review of ISPMs No.12
- 2.3 การเสนอหัวข้อเรื่องที่จะจัดทำเป็น ISPMs เปลี่ยนแปลงจากปีละครั้งเป็น 2 ปีครั้ง
- 3. ให้ประเทศสมาชิกจัดตั้ง “Official contact point” เพื่อสร้างความร่วมมือในการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารด้านสุขอนามัยพืชผ่านทาง IPP (International Plant Portal)
- 4. จัดตั้ง expert working group เพื่อพิจารณาการจัดทำ electronic certification
- 5. ประสานความร่วมมือระหว่าง IPPC กับองค์กรต่างๆ ได้แก่
  - 5.1 WTO ในการจัด SPS workshop
  - 5.2 World Bank เพื่อขอความสนับสนุนทางวิชาการแก่ประเทศกำลังพัฒนา
  - 5.3 CODEX และ OIE โดยสร้างวิธิดำเนินการ 3 ชั้น เพื่อประสานความร่วมมือระหว่าง 3 องค์กร
  - 5.4 SPS ในการพิจารณา regionalization โดยตั้งคณะทำงานเพื่อจัดทำ “Guidelines for the recognition of the establishment of pest free areas and area of low pest prevalence” อย่างเร่งด่วน
  - 5.5 CBD ในการพิจารณา “Decision on threats to biodiversity posed by alien species”
  - 5.6 Montreal Protocol ในการลดการใช้สาร Methyl bromide สำหรับมาตรการกักพืช (Quarantine)
- 6. ประเทศสมาชิกที่ให้การรับรองอนุสัญญา IPPC ฉบับปรับปรุง มีจำนวน 74 ประเทศ ขณะนี้มีสมาชิกทั้งหมด 136 ประเทศ ดังนั้น หากมีประเทศให้การรับรองอีก 17 ประเทศ อนุสัญญาก็จะมีผลบังคับใช้

ประโยชน์ที่ได้รับ

ได้รับทราบความคืบหน้าและทิศทางการกำหนดมาตรฐานสากลด้านมาตรการสุขอนามัยพืช ซึ่งประเทศต่างๆ โดยเฉพาะประเทศที่พัฒนาแล้วนำไปใช้เพื่อกำหนดเป็นมาตรการเพื่อป้องกันศัตรูพืชเข้าสู่ประเทศของตน ดังนั้น ประเทศไทยซึ่งเป็นประเทศสมาชิก IPPC และเป็นประเทศผู้ส่งออกสินค้าพืชที่สำคัญต้องเข้าร่วมจัดทำมาตรฐานสากลด้านสุขอนามัยพืชซึ่งมีความสำคัญต่อการค้าระหว่างประเทศ และสร้างศักยภาพในการปฏิบัติและสร้างมาตรการภายในประเทศเพื่อปกป้องศัตรูพืชจากประเทศอื่นที่อาจติดมากับสินค้าพืชนำเข้าเช่นกัน

ปัญหา/อุปสรรค

1. ขาดผู้เชี่ยวชาญที่มีความรู้ความเข้าใจในการให้ข้อคิดเห็นต่อ draft ISPMs เนื่องจากเนื้อหาเป็น concept standards ซึ่งเป็นเรื่องของหลักการ และเน้นมาตรการสำหรับปกป้องศัตรูพืชจากสินค้านำเข้าจากประเทศอื่น การพิจารณาเพื่อให้ความเห็นต่อร่างมาตรฐาน นอกจากต้องอาศัยความเข้าใจด้านวิชาการทางสุขอนามัยพืชและมีประสบการณ์การปฏิบัติควบคุมแล้ว ต้องมีความเข้าใจด้านกฎหมายและภาษาเป็นอย่างดีด้วย

2. IPPC กำหนดให้ประเทศสมาชิกมีหน่วยงานสำคัญ 2 หน่วยงาน คือ National Plant Protection Organization (NPPO) ทำหน้าที่ปฏิบัติให้เป็นไปตามอนุสัญญา และ Official Contact Point ทำหน้าที่แลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารระหว่างประเทศ ซึ่งต้องทำงานประสานใกล้ชิดกัน สำหรับประเทศไทย Official Contact Point รับผิดชอบโดย มกอช. ส่วน NPPO รับผิดชอบโดยกรมวิชาการเกษตร ขณะนี้กลไกในการทำงานร่วมกันยังไม่เป็นระบบและเกิดประสิทธิภาพเท่าที่ควร

ข้อเสนอแนะ

1. มกอช.จะดำเนินการจัดสัมมนาเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจในเรื่องอนุสัญญา IPPC ให้แก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งสถาบันการศึกษา เพื่อเป็นการเผยแพร่สาระที่สำคัญของอนุสัญญา ซึ่งมีทั้งด้านวิชาการ ด้านกฎหมาย ด้านมาตรการกักพืช และด้านภาษา

2. ISPMs ที่ประกาศใช้แล้วมี 21 ฉบับ เช่น ISPM No.6: Guidelines for surveillance , ISPM No.8: Determination of pest status in an area , ISPM No.13: Guidelines for the notification of non-compliance and emergency action , ISPM No.17: Pest reporting , ISPM No. 19: Guidelines on lists of regulated pests เป็นต้น อย่างไรก็ตามสำหรับประเทศไทย ยังไม่มีการนำมาตรฐานดังกล่าวไปปฏิบัติ ดังนั้น จึงควรนำมาตรฐานที่เกี่ยวข้องมาประกาศใช้ภายในประเทศ โดย มกอช. ในฐานะหน่วยงานจัดทำมาตรฐาน และเป็น Official Contact Point จะดำเนินการจัดสัมมนาโดยประสานงานกับกรมวิชาการเกษตร ซึ่งทำหน้าที่ NPPO และ รับผิดชอบปฏิบัติงานภายใต้พระราชบัญญัติกักพืช พ.ศ. 2507 ในการระดมความคิดเห็นการจัดทำมาตรฐานด้านมาตรการสุขอนามัยพืชของประเทศไทย

3. จากแนวโน้มที่อนุสัญญา IPPC จะมีผลบังคับใช้ในไม่ช้า (คาดว่าไม่เกินปี 2550) ดังนั้นประเทศไทย ควรมีการปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ พระราชบัญญัติกักพืช พ.ศ. 2507 เนื่องจากประเทศสมาชิก IPPC จะมีภาระผูกพันในการกำหนดกฎหมายภายในประเทศให้สอดคล้องกับอนุสัญญา ทั้งนี้ อนุสัญญาฉบับปรับปรุงใหม่ มีข้อกำหนดให้ประเทศสมาชิกต้องจัดทำข้อมูลรายงานต่างๆตามเงื่อนไขภายใต้อนุสัญญา ได้แก่

-Article IV 2 (b) เรื่อง Pest reporting

-Article VII 2 (i) เรื่อง List of regulated pests

-Article VIII 1 (a) เรื่อง Exchange of information on plant pests, particularly the reporting of the occurrence ,outbreak or spread

พระราชบัญญัติกักพืช พ.ศ. 2507 ยังไม่มีข้อกำหนดการดำเนินการเหล่านี้ จึงควรพิจารณาเตรียมการผลการบังคับใช้ของอนุสัญญาโดยเร่งด่วน

4. ตาม Montreal Protocol ประเทศต่างๆควรลดการใช้ จนถึงเลิกใช้ Methyl bromide ขณะนี้หลายประเทศกำลังดำเนินการวิจัยหาสารทดแทน Methyl bromide ดังนั้น ประเทศไทยเป็นประเทศหนึ่งที่มีการใช้ Methyl bromide ในปริมาณมาก สำหรับรมสินค้าเกษตรก่อนส่งออก โดยเฉพาะปัจจุบันมีมาตรการจากประเทศผู้นำเข้าในเรื่องต้องรม wood packaging materials ด้วย Methyl bromide ตาม ISPM No.15 ทำให้ปริมาณการใช้ยิ่งเพิ่มขึ้น จึงควรเร่งประชาสัมพันธ์ในเรื่องการลดการใช้ Methyl bromide ตามพืธาสารดังกล่าว และสนับสนุนให้ทีมงานวิจัยหาสารอื่นทดแทน อย่างเร่งด่วนต่อไป

ความคิดเห็นของผู้บังคับบัญชา

การประชุมคณะกรรมการมาตรการสุขอนามัยพืช (ICPM) นับมีความสำคัญต่อการกำหนดมาตรการสุขอนามัยพืชสากล เพราะสอดคล้องตามข้อกำหนด SPS ประเทศสมาชิก WTO สามารถนำไปใช้และปฏิบัติโดยไม่ต้องหาเหตุผลอื่นประกอบ ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องโดยตรงในขณะนี้ คือ มกอช.และกรมวิชาการเกษตร ต้องเข้าร่วมให้ความเห็นและติดตามความคืบหน้าของการประชุม ICPM ต่อไปอย่างต่อเนื่อง และเร่งสร้างแนวปฏิบัติที่สอดคล้องให้เกิดประโยชน์ต่อประเทศโดยเร่งด่วนต่อไป